

Urvalsprov G – 5.6.2025

Läs noga igenom alla instruktioner.

Detta urvalsprov består av en gemensam del, en del för kommunikationsvetenskaper och en del för juridik. Du ser de delar som du måste utföra för de ansökningsmål du söker till.

Varje del av provet har en fastställd tid för utförande. Tiden visas i provsystemet. När den delspecifika tiden har löpt ut stängs delen i fråga. Om du inte hinner utföra delen sparas den senaste situationen som svar. Du kan utföra delarna i valfri ordning, men den öppnade delen måste utföras på en gång och du kan inte återvända till delen senare.

Utöver de delspecifika tiderna för utförande innehåller provtiden 5 minuter för att läsa instruktionerna på urvalsprovets framsida och för att gå till följande del. Obs! Om du överskrider denna tid på 5 minuter förlorar du provtid för att utföra delarna när du läser instruktionerna på framsidan och går till följande del.

Under provet får du endast ha urvalsprovsystemet Vallu öppet samt de separata materialfiler som öppnas i systemet. All användning av otillåtna hjälpmedel betraktas som fusk och leder till att provet underkänns.

Du kan skissa upp dina svar på de utdelade papperna. Anteckningar som du har gjort på papperen beaktas inte i bedömningen.

Provets poängsättning anges i de delspecifika instruktionerna.

ANVISNINGAR

Den öppnade delen måste utföras på en gång och du kan inte återvända till den senare.

När den delspecifika tiden har löpt ut stängs delen i fråga. Om du inte hinner utföra delen sparas den senaste situationen som svar.

Det är tillåtet att använda sökfunktionen i urvalsprovet (till exempel med tangentkombinationen Ctrl+F eller Cmd+F). Sökfunktionen hittar inte nödvändigtvis all text, till exempel text som finns i figurer och tabeller.

Delen består av uppgifterna 1–14, som innehåller totalt 70 frågor. För varje korrekt svar får du ett (1) poäng och för varje felaktigt svar förlorar du ett (–1) poäng. Om du lämnar frågan obesvarad eller väljer svarsalternativet ”Jag låter bli att svara på frågan” görs inget poängavdrag.

Högsta poäng för denna del av provet är 70 och lägsta poäng är –70.

Uppgifterna är baserade på materialet *Rättvis övergång, ekologisk solidaritet och möjligheten till en hållbarhetsomvandling* och *Delaktighetens cirklar: perspektiv på hur välbefinnande uppstår*.

Materialfilerna är pdf-filer som kan öppnas med vilket pdf-program som helst. Det öppnade provmaterialet får dras till ett separat fönster bredvid uppgifterna.

Uppgifterna på finska bedöms utifrån det finskspråkiga materialet och uppgifterna på svenska bedöms utifrån det svenskspråkiga materialet.

Besvara uppgifterna 1–6 utifrån materialet *Rättvis övergång, ekologisk solidaritet och möjligheten till en hållbarhetsomvandling*.

UPPGIFT 1

A1.1 Traditionell miljöpolitik har redan i över 50 år spelat en viktig roll när det gäller att utmana strukturer som skadar miljön.

- ☐ Sant
- ☐ Falskt

A1.2 Det centrala i hållbarhetsomvandlingen är att lindra de miljöskador som olika grupper upplever.

- ☐ Sant
- ☐ Falskt

A1.3 Att betona individens rättigheter kan begränsa förverkligandet av ett mer hållbart samhälle.

- ☐ Sant
- ☐ Falskt

A1.4 En hållbarhetsövergång kan nås enbart genom en hållbarhetsomvandling.

- ☐ Sant
- ☐ Falskt

A1.5 Social rättvisa är alltid en förutsättning för en förbättring av miljöns tillstånd.

- ☐ Sant
- ☐ Falskt

UPPGIFT 2

A2.1 Välj det alternativ som enligt artikeln mest hör ihop med ekologisk solidaritet.

- ☐ att hjälpa dem i gemenskapen som är mest utsatta
- ☐ en liberal statsordning
- ☐ antropocentrisk naturvård
- ☐ en ekologisk modernisering

A2.2 Välj det alternativ som enligt artikeln beskriver begreppet ömsesidigt beroende.

- ☐ Begreppet handlar om människors beroende av varandra och om vårdfattigdom.
- ☐ Med begreppet avses stora ekologiska processer som har lett till miljöförstöring under de senaste årtiondena.
- ☐ Begreppet innehåller bland annat en socioekologisk dimension.
- ☐ Begreppet betyder samma sak som ekocentrisk filosofi.

A2.3 Vilket av följande är det mest centrala begreppet med tanke på artikeln som helhet?

- ☐ Global solidaritet
- ☐ Solidarisk övergång
- ☐ Hållbarhetsomvandling
- ☐ Socioekonomi

A2.4 Vilket av följande påståenden stämmer inte utifrån artikeln?

- ☐ Rättvis övergång kan vara skadlig för den ekologiska hållbarheten
- ☐ Vid rättvis övergång kan andra samhällseliga mål vara viktigare än miljöns välbefinnande
- ☐ En central idé i den rättvisa övergången är se på människan som en del av naturen
- ☐ I den rättvisa övergången strävas också efter att stödja människor vars näringar lider på grund av miljöpolitik

UPPGIFT 3

A3.1 Parisavtalet är ett exempel på socialpolitik och en omfördelning av inkomster.

- ☐ Sant
- ☐ Falskt

A3.2 Ekologisk solidaritet betonar bland annat kollektiv verksamhet.

- ☐ Sant
- ☐ Falskt

A3.3 Den hållbarhetsinriktade vändningen inom miljöpolitisk forskning har också att göra med kulturell hållbarhet.

- ☐ Sant
- ☐ Falskt

A3.4 Socialpolitiken och miljöpolitiken använder sig av olika metoder för att inverka på en omfördelning av inkomster och resurser.

- ☐ Sant
- ☐ Falskt

A3.5 Ekologisk solidaritet innebär också en fysisk-spatial omsorg om människan.

- ☐ Sant
- ☐ Falskt

A3.6 Idén om en hållbarhetsövergång betonar en grundläggande förändring för samhällets verksamhetsprinciper.

- ☐ Sant
- ☐ Falskt

UPPGIFT 4

A4.1 Miljörörelsen har varit en central aktör när det gäller att kräva en rättvis övergång.

- ☐ Sant
- ☐ Falskt

A4.2 Miljöpolitiken kan ta sig uttryck i incitament för medborgare eller företag.

- ☐ Sant
- ☐ Falskt

A4.3 Ekologisk solidaritet kan ta sig uttryck som delaktiggörande av lokala gemenskaper.

- ☐ Sant
- ☐ Falskt

A4.4 Ekologisk solidaritet kan ses vid involvering av lokala gemenskaper i projekt.

- ☐ Sant
- ☐ Falskt

A4.5 Rättvisa mellan arter vidgar uppfattningen om vad som är subjektet för rättvisa.

- ☐ Sant
- ☐ Falskt

UPPGIFT 5

A 5.1 Ekologisk solidaritet har varit ett centralt mål också för fackföreningsrörelsen.

- ☐ Sant
- ☐ Falskt

A 5.2 Grundtanken bakom ekologisk solidaritet är att individen slutligen själv gynnas.

- ☐ Sant
- ☐ Falskt

A 5.3 Begreppet ekologisk solidaritet strävar efter att beakta såväl naturens mångfald, människans centrala roll i ekosystemet som den samhällspolitiska dimensionen.

- ☐ Sant
- ☐ Falskt

A5.4 Socialpolitik är ytligare än miljöpolitik som fungerar djupare i strukturerna.

- ☐ Sant
- ☐ Falskt

A5.5 Traditionell miljöpolitik spelar bara en begränsad roll i hållbarhetsomvandlingen.

- Sant
- Falskt

A5.6 Rättvis övergång är ett opolitiskt begrepp.

- Sant
- Falskt

UPPGIFT 6

A6.1 Vilket av följande påståenden stämmer?

- Hållbarhetsomvandlingen står närmare traditionell miljöpolitik än hållbarhetsövergången.
- Hållbarhetsomvandling och hållbarhetsövergång betyder samma sak.
- Hållbarhetsövergångens förhållande till hållbarhetsomvandlingen är inte enkelt.
- Det centrala för hållbarhetsomvandlingen är att förändringen går att kontrollera.

A6.2 Vilket av följande påståenden stämmer?

- Gemenskapens roll är central i det liberala rättvisetänkandet.
- I en liberal uppfattning om rättvisa betonas ansvaret för andra därför att de behöver hjälp.
- Hänsyn till andra arter av organismer hör till traditionellt solidaritetstänkande.
- Interaktionen mellan olika arter av organismer är en del av den ekologiska solidariteten.

A6.3 Vilket av följande påståenden stämmer inte?

- Fackföreningsrörelsen har lyft fram problemen som beror på en rättvis övergång särskilt när det gäller branscher som gruvindustrin.
- Torvproducenternas intressebevakare har krävt en rättvis övergång.
- Fackföreningsrörelsen har traditionellt krävt solidaritet.
- Ekologisk solidaritet kan väcka vår uppmärksamhet när det gäller riskerna med en rättvis övergång.

A6.4 Vilket av följande påståenden stämmer överens med vad det står i artikeln om hållbarhetsomvandlingen?

- En risk med hållbarhetsomvandlingen anses vara att man strävar efter rättvisa enbart utifrån en begränsad, högljudd grupps perspektiv.
- Hållbarhetsomvandlingen har kritiserats för att den fokuserar på nuläget.
- I hållbarhetsomvandlingen kompletteras social hållbarhet med kulturell hållbarhet.
- Inget av dessa.

Besvara uppgifterna 7–12 utifrån materialet *Delaktighetens cirklar: perspektiv på hur välbefinnande uppstår*.

UPPGIFTER 7

A7.1 Enligt artikeln möjliggör sociala relationer i tillräckligt hög grad ungas integration i samhället.

- ☐ Rätt
- ☐ Fel

A7.2 Forskningen i social delaktighet bygger på tysk ekonomisk litteratur från början av 1900-talet.

- ☐ Rätt
- ☐ Fel

A7.3 Välbefinnandets subjektiva och objektiva natur inverkar på definitionen av begreppet delaktighet.

- ☐ Rätt
- ☐ Fel

A7.4 Med hjälp av delaktighetens cirklar-modellen är det möjligt att granska faktorer som kan skapa välbefinnande både för individen och för gruppen.

- ☐ Rätt
- ☐ Fel

A7.5 Delaktighetens cirklar är konstanta mellan olika grupper.

- ☐ Rätt
- ☐ Fel

UPPGIFT 8

A8.1 Delaktighet är nödvändigt för människans välbefinnande.

- ☐ Rätt
- ☐ Fel

A8.2 Välbefinnandets subjektiva karaktär lämnar samhällsdimensionen utanför begreppet välbefinnande.

- ☐ Rätt
- ☐ Fel

A8.3 Att verka i medborgarorganisationer är ett exempel på deltagande i politisk-administrativa processer.

- ☐ Rätt
- ☐ Fel

A8.4 Verksamheten inom en invånargemenskap stöder en individualistisk livsstil, där individen ensam bär ansvaret för sin välfärd och hur hen klarar sig i livet.

- ☐ Rätt
- ☐ Fel

A8.5 Forskning visar att en arbetsplats med säkerhet ger en känsla av social tillhörighet medan socialtjänster inte förstärker betydelsefulla mänskliga relationer.

- ☐ Rätt
- ☐ Fel

UPPGIFT 9

A9.1 Forskning i delaktighet handlar i första hand om studiet av politisk aktivitet.

- ☐ Rätt
- ☐ Fel

A9.2 Enligt Erik Allardt inverkar samhällsdimensionen inte på människans välbefinnande.

- ☐ Rätt
- ☐ Fel

A9.3 I delaktighetens cirklar-modellen beskrivs delaktighet som något mångdimensionellt som tar sig olika uttryck i olika kontexter medan välbefinnande enbart är kopplat till individen.

- ☐ Rätt
- ☐ Fel

A9.4 Modellen för mångdimensionellt välbefinnande utvecklades i Finland av Erik Allardt på 1970-talet.

- ☐ Rätt
- ☐ Fel

A9.5 Brist på delaktighet är enligt studien synonymt med fattigdom.

- ☐ Rätt
- ☐ Fel

A9.6 Marginalisering är ett ursprungligen juridiskt begrepp som man har använt i sociallagstiftning.

- ☐ Rätt
- ☐ Fel

UPPGIFT 10

A10.1 Enligt delaktighetens cirklar-modellen handlar bristen på delaktighet alltid om en av dimensionerna i en människas liv.

- ☐ Rätt
- ☐ Fel

A10.2 Artikeln förhåller sig kritiskt till idén om att olika projekt för att stöda delaktigheten ensamma kan lösa utmaningarna med brist på politisk delaktighet.

- ☐ Rätt
- ☐ Fel

A10.3 Att utveckla offentliga tjänster i samarbete med invånarna är ett exempel på deltagardemokrati.

- ☐ Rätt
- ☐ Fel

A10.4 I delaktighetens cirklar-modellen används begreppet deltagande synonymt med begreppet delaktighet.

- ☐ Rätt
- ☐ Fel

A10.5 Delaktighetsteorin stammar från antikens demokratiuppfattning.

- ☐ Rätt
- ☐ Fel

A10.6 Samhället består av människor i liknande situation samt förhållandet mellan dem och samhällsinstitutioner.

- ☐ Rätt
- ☐ Fel

UPPGIFT 11

A11.1 Enligt delaktighetens cirklar-modellen

- ökar delaktigheten för unga flyktingar som kommit ensamma till Finland när de var minderåriga automatiskt när de får ta del av integrationstjänster.
- inverkar erfarenheter av sociala relationer, en fungerande vardag och tillhörighet i samhället på individens delaktighet och välbefinnande.
- är cirkeln för sociala relationer sluten för personer i en utsatt situation.
- förverkligas individens delaktighet och välbefinnande även objektivt om hen själv har en positiv uppfattning om sitt eget välbefinnande.

I fråga A11.2 kan du välja flera alternativ. Alla korrekta alternativ måste väljas för att få poäng. Svaret anses vara fel om inte alla korrekta alternativ har valts eller om ett eller flera felaktiga alternativ har valts. Om du lämnar frågan obesvarad eller väljer svarsalternativet "Jag låter bli att svara på frågan" görs inget poängavdrag."

A11.2 I artikeln beskrivs förhållandet mellan delaktighet och välbefinnande genom tre dimensioner, som är:

- en politisk-administrativ dimension
- en sociokulturell dimension
- en ekonomisk-materiell dimension
- en normativ-metodologisk dimension
- en politisk dimension
- en socioekonomisk dimension
- Inget av dessa

A11.3 Med hjälp av delaktighetens cirklar-modellen kan man analysera

- förhållandet mellan att samhället försvagas och en anknytning till samhället utifrån individens livssituation.
- hur samhällets resurser ökar och minskar enligt situation.
- hur gemenskapen, tjänsterna, livsmiljön och samhället som omger människan inverkar på delaktigheten.
- Inget av dessa.

A11.4 Vilket av följande påståenden stämmer inte?

- Enligt delaktighetens cirklar-modellen kan en överbetoning på en cirkel inverka skadligt på välbefinnandet.
- Välbefinnandet har både en objektiv och en subjektiv karaktär.
- Det välbefinnande som individen känner kan ofta öka även om hen inte finner deltagandet meningsfullt.
- Idén om delaktighet kom till Finland i samband med att begreppet marginalisering utvecklades.

UPPGIFT 12

A12.1 Vilka slutsatser om delaktigheten för personer i olika grupper kan man dra av figurer 1 (s.10) och 2 (s. 24)?

- Delaktigheten för en person som är verksam i en invånargemenskap kretsar framför allt kring samhällets institutioner för möten.
- Delaktigheten med avseende på cirkeln för sociala relationer för en anhörigvårdare som vårdar sin partner kretsar framför allt kring vårdrelationen.
- Delaktigheten för en ung person som står utanför arbetsliv och studier stärks av samhällsservice.
- Delaktigheten för en ung flykting som kommit ensam till Finland som minderårig stöds bara av integrationstjänster.

A12.2 Hur beskrivs i artikeln det begreppsliga förhållandet mellan delaktighet och marginalisering?

- Delaktighet och marginalisering motsvarar varandra till innehållet.
 - Delaktighet innebär marginaliseringens flerdimensionalitet: fattigdom, arbetslöshet och bostadslöshet.
 - Delaktighet har som begrepp ersatt marginalisering i den politiska diskussionen.
 - Inget av dessa.

A12.3 Med delaktighetens funktionella tillvägagångssätt avses

- individens resurser att delta.
- den offentliga förvaltningens roll i delaktighetsprocesser.
- människors aktivitet i delaktigheten.
- den offentliga förvaltningens resurser att arrangera försök med deliberativ demokrati.
- Inget av dessa.

I fråga A12.4 kan du välja flera alternativ. Alla korrekta alternativ måste väljas för att få poäng. Svaret anses vara fel om inte alla korrekta alternativ har valts eller om ett eller flera felaktiga alternativ har valts. Om du lämnar frågan obesvarad eller väljer svarsalternativet "Jag låter bli att svara på frågan" görs inget poängavdrag.

A12.4 Vilka av följande påståenden stämmer inte?

- Bland annat långtidsarbetslösa och invandrare hör till "riskgrupperna" för brist på delaktighet.
- Det är ofta någon samhällsfråga som upplevs som viktig som tänder gnistan till frivilligt deltagande.
- För unga vuxna utanför arbetsliv och studier stärker de sociala banden alltid de ungas delaktighet och verksamhetsmöjligheter också utanför den privata sfären.
- Med hjälp av invandringsspolitiken kan man inte påverka hur det finländska samhället visar sig för unga flyktingar som kommit ensamma till Finland när de var minderåriga.

Besvara uppgifterna 13–14 utifrån båda materialen *Rättvis övergång, ekologisk solidaritet och möjligheten till en hållbarhetsomvandling* och *Delaktighetens cirklar: perspektiv på hur välbefinnande uppstår*.

UPPGIFTER 13

A13.1 Att lokalbefolkningen delaktiggörs i naturskyddet är ett uttryck för ekologisk solidaritet och främjar deltagarnas medlemskap i samhället.

- ☐ Sant
- ☐ Falskt

A13.2 Både solidaritetsbegreppet och delaktighetens cirklar-modellen granskar samhällsfrågor ur ett människo- och gemenskapsperspektiv.

- ☐ Sant
- ☐ Falskt

A13.3 Enligt artiklarna ökar rättvisa och delaktighet välbefinnandet och därför är de grundprinciper som man ska följa som grund för politiska åtgärder.

- ☐ Sant
- ☐ Falskt

A13.4 Deltagande i arbetsmarknaden som uppbygger cirkeln för medlemskap i samhället kan hindra en hållbarhetsövergång om man i deltagandet i arbetsmarknaden håller fast vid gamla näringar.

- ☐ Sant
- ☐ Falskt

A13.5 Modellen delaktighetens cirklar främjar ekologisk solidaritet för modellen betonar det ömsesidiga beroendet mellan människan och naturen.

- ☐ Sant
- ☐ Falskt

UPPGIFT 14

A14.1 Både den ekologiska solidariteten och delaktighetens cirklar ställer den mänskliga individen i centrum.

- ☐ Sant
- ☐ Falskt

A14.2 Delaktighet ökar inte nödvändigtvis välbefinnandet och ekologisk solidaritet kan också innebära uteslutning.

- ☐ Sant
- ☐ Falskt

A14.3 Delaktighetens cirklar-modellen är ett bra exempel på att andra arter än människan har en central plats i det finländska samhällstänkandet när det gäller att utveckla en ekologisk välfärdsstat.

- ☐ Sant
- ☐ Falskt

A14.4 Eftersom delaktighet och en rättvis övergång är vetenskapliga begrepp stöder de transparent politiskt beslutsfattande.

- ☐ Sant
- ☐ Falskt

A14.5 När man genomför en rättvis övergång är frågan om huruvida en del hamnar utanför rättvisan central.

- ☐ Sant
- ☐ Falskt